

משרד הרבנות רמת-גן

לשכת הרב הראשי
הרב יעקב אריאל

בס"ד ה'תשס"ב - תשס"ג

לכבוד הרב ישראל רוזן
שליט"א
ראש מכון צומת

שו"ב למר ולתורתו

ר"ב צילום של תשובתי בעניין אופניים בשבת הודפסה באהלה של תורה ח"ב סי' מח שבה מוזכרות חלק מהסברות שהעלית במכתבך. השוואת האופניים למנעל לא באה בחשבון כמובן. אך עגלת נכים שאני, כי נכה אינו יכול ללכת ללא עגלה והיה מקום להשוות את העגלה למנעל. וייתכן שגם רש"י וגם רבותיו שנחלקו בענין כסא של קיטע יתירו במקרה זה. רבותיו של רש"י יודו שנכה זקוק לעגלה יותר מאשר קיטע לכסאו. ורש"י יודה שהעגלה מותרת. גם אם אינה מחוברת לנכה אך היא צמודה לו ואין חשש שהעגלה תישמט ממנו. מיהו עדיין יש הבדל בין הכסא שאינו פעיל אלא כולו נגרר ע"י הקיטע ולכן יש לומר שהוא בטל לו או שהוא כמנעלו לבין עגלה ממונעת שהיא נושאת אותו.

ומש"כ בסוף דבריך לדמות עגלה זו לסוס שנקנה ע"י האדם משמע שהאדם מוליך אותו קניינים אינם דומים לשבת. ר"ב צילום מדיון בנושא זה מאהלה של תורה ח"ג סי' ה

ואולי י"ל שהיא הנותנת. מכיון שהעגלה ממונעת בדרך המותרת, דהיינו שהיא במצב של תנועה כבר מע"ש אלא שבלמו את תנועתה וכשמסחררים את הבלמים ומחברים את הגלגלים למנוע בדרך המותרת היא נעה בעצם מעצמה והנכה רק מכוון אותה למטרת נסיעתו. הדבר יהיה תלוי במחלוקת הגרצ"פ פרנק והחזו"א האם נהיגה בטרקטור נחשבת כמעשה חרישה או לא לדעת החזו"א (שבת לו א) הכוונה העגלה נחשבת למעשה בידיים אך לדעת הגרצ"פ בכרס ציון שביעית היא מותרת.

השאלה האם אם לצרף את סברת הגרצ"פ כסניף להקל לנכה לנוע בעגלתו, כי הגרצ"פ סותר לכאורה את עצמו באו"ח סי' קכה שמתחיל לקצירה בקומביין בשבת כאל מלאכה דאורייתא. וא"כ אפילו סניף אין כאן וצ"ע.

בברכת התורה והארץ

הרב יעקב אריאל

נ"ב

באשר להצעת חוק השבת. הנוסח החדש שהצעת עונה טוב יותר על הבעיה שכאילו אנו מתירים חילול שבת חלילה.